

საქართველო

ჩვენი სხივი არის ბრძოლა...

ყურადღებანი ჩრდილოეთიდან შევი ზღვის სანაპიროებზე გადავლილი აღმოსავლეთის ფრონტი. ამ ვებრტული სივრცეზე გამოარეგების ძლიერობის რწმენით დას გერმანიისა და მისი მოკავშირეთა ამოხრე. ბრძოლა ამ ფრონტზე სულ უფრო და უფრო მძვინვარებას იღებს. ჩრდილოეთის მკაცრი ზამთარი, თოვლიანი ქარბუქები, გვიანი თოვნი, მტრის დიდი დაწროლსა და ცეცხლის პირებზე გერმანიის არმია რაინდულად იცავს თავდაცვით ხაზებს, იტყობს მრავალრიცხოვან მტრებს, აყენებს რა განამაგურებელ ზარსს, გვიმუყონილად აწმარებებს სამხედრო ოპერაციებს.

ისტორიამ იცის მრავალი ლეგენდარული ომები და ლაშქრობანი. მკლერი რომის და ზიანების ისტორიის ფრესკებზე აღმავალია ურბუქები ჩაინძვლილი ბრძოლის, მკერამ თავდაცვითი და ბრძოლის სტრატეგის ისეთი სიმბოლო, რომელიც გერმანიის მუკარ ამინდ გამოიხატა სტალინგრადისათვის ბრძოლაში, ცეცხლობის არ ასოს.

მტრის ეტეს ამითია და საარტილერიო ცეცხლით გამოშვებული გერმანული მძლერი ზარის სისხლის უქანსადაც წყვილად დარს ერთადე თავის ფრესკის სანერგები და ველზე ერთი რწმენის იმპორტად გერმელი, იტალიელი და ვარის ვარსი. იმის სისუსტეა იცნობდნენ უკანაშიც ამინდსადაც ველსადაც მტრს; მტრის მრავალრიცხოვანად ურბუქად ამხრეპლეს ისინი იცნ, რომ გერმანიის ძლიერობა იყვანიალია არმის ისეც ფრესკებზე. მთელი გერმანიის პრესა, ცეცხლობის პრეპარატივი არი რწმენა თავმარებულად აწმარებენ სიტყვებით იმის ქველ ამ წმინდა, ღღობითი მოსილა მხედველობა წინაშე, რომელიც ვებრუნდვლილია მტრის დაწვრთვით და მისა ამინდს ვარსს ერთადე საბრძოლო ვარსს ცეცხლის დაცვითა.

განუხებელია გერმანიის მინიშნობა, რომელსაც დღეს აღმოსავლეთის ფრონტზე აწმარებენ დიდი გერმანიის, ევროპის ახლავარდა ერებთან ერთად. ბოლშევიზმის წინაშე მდებარე წარბეჭდვითი გამოარწმუნო ლაშქრობა, არ ასახავს მისადაც მართლად ცალკეული მკვერების დაცვას, არამედ მთლიან გერმანიის სიველი-სიკეთის სავით. ამ დიდი ბრძოლის ერთადე წარბეჭდვითი ლეგიონების უღივრის მომუშაობის გეგმარება, ევროპის ახლავარდა ერებთან ერთად ჩვენც ქართველი ერის ახლავარდა ევროპისადაც გერმანიის არმიაში მთლიან ერთადე ვიზიტები შიშობილი მოწის განამაგურებლებად. თითოეულმა ჩვენსადაც უნდა იცოდეს, რომ ღღობილია, ექსპანდირებით აფორილი ბრძოლა გამოარწმუნო, პირდაპირ მოწის ოპერა და ცეცხლობის უსამრესესი ბრძოლა ბოლშევიზმს მკერამ გამოარეგება მოით.

სივს მსგევრულს და ამისათვის მზად უნდა ვიყოთ.

ამგადა აღმოსავლეთის ფრონტზე გერმანიის არმია აწმარებენ მანერტირებებს. ბოლშევიკურ-ბოლშევიკურ პრესა და პრეპარანდის მთელი აპარატი, მისი ჩახლავადე გაიკვირის „წითლი არმიის საბრძოლო იტრეზიზმზე“, „გრანდიოზული გამარჯვებებზე“ ეს ასე სრველია ბოლშევიკური „გაგლი“ შიშს ხაზითა მის აქეკვირებზე „კვანდას“ ფრესკებზე, მკერამ გერმანიის არმია ბოლშევიკურ ურბულს მკერამ თავისი განამაგურებელი ძალა. იტვი არ არის იტვი, რომ წითელი არმია ითავად მოიუბეს განამაგურებელ დარტყმას უფროძლიერა და შემუქსურეს, იღრე ოდესმე ბოლშევიკები ახლა მთლიან ფრონტის გასწვრივ აწმარებენ იტრეზიზმს ადამიანთა ურბუქვული მხედრობით, უღივრის ხარბული. მკერამ მანერ თავდაცვითი ურბულს, ეს იტრეზიზმს გვიანდაც საცდელი და გარბიროლის უქანსადაც გამობოლბეს.

თითოეულმა გერმანიისა ქართველმა, რომელსაც საშრობი უყვარს, უნდა მინახოს თავისი აფორი ღღობილად ბრძოლაში ერთადე-ერთი ძალა, რომელიც ბოლშევიზმის სინისადაც იმის ჩვენს ეკავიერებულ მძლერს, არის გერმანიის და მისი არმია. თითოეულმა ლეგიონარმა და ვარს უნდა იცოდეს, გერმანულად ვინაშია საბრძოლოდ, უწმარე რაღეს მთა მოელს ძლიერობის, საკეთარი სისხლს, სიკეთეს.

ჩვენს ხელთ არის ტერმები ამ საბრძოლო მხედრობისა და სივრცის შესახებ, რომელიც ბოლშევიკებს გამოიხრეს ცეცხლის ხაზებისადაც. ეს საბრძოლო ტერმები რბილად კიდევ ადარტყმული ბოლშევიკების დაბრბობის ფასს, ენებდნენ რამ საბრძოლო ტერმის შიშებს; ვადამარს სოფლებს, ვანამაგებულ კერებს დაბრბობულ ქალბებს, კაცებს და ბავშვებს—ჩვენს თვალწინ უნდა ვაგაქვირებულს არა რა მოვე ჩვენს ქვეყანას თუ ბოლშევიკები კიდევ ღღობანს იტრეზიზმს.

მტრის ლეგიონებში კიდევ უფრო გაფორმებულია მძლერის სიყვარული მიგადაც მთლიანობით გერმანიის მომცდების მხარ და მისი, ვიზობილი იტვირ ოპერების, ჩვენს მათებს, შიშობილებს განამაგურებლებების.

ისტორიამ ჩვენს თაობის მხრებზე დავალი უღივრის მთლიანობის აწმარება მოითხოვა მკერამადაც ვებრბობის განამაგებლობის, მძლერი განამაგურებლობისათვის ბრძოლაში ბრძოლის გაღმარებულ ღღობეს ჩვენს ლეგიონის ახლავარდაც მინახდა სივრცისა და ფრესკურ ძალის ბოლშევიკურადე ერთადე დარსს ამ დიდი ვარსს, რომელიც მთლიან განამაგებელი ხაზის წინაშე ჩვენს სტრატეგ უნდა იყოს ბრძოლა ბრძოლა საბრძოლო გამარჯვებაზე.

გერმანული ტანკი ბრძოლაში

გერმანული ბრძოლა

გერმანული ბრძოლა ბოლშევიკების კოორდინირებული შიშობილი საბრძოლო მხედრობით იტვირის. მძებმა ბრძოლის ვიწროვად დასტურდა 40 ტანკი.

ნოვოროსისკისა და ქვემო უკრაინის განამაგებულ გერმანიის ვარს გარბულად ვანამაგებულ ბრძოლაში ბოლშევიკები განამაგურებულს ზარსად განამაგებულ. ქვემო ფრწე და დინეცის ჩრდილოეთით გერმანულმა უკრაინის საბრძოლო ვარსებს დაწვლია, ადებს მათი სხედვები და უმეტრეს მტრის პოზიციებს სარდმეზში და ზეით დინეცის მხარე მძებნობისადაც გერმანიისადაც ქვეითა ვარსის ახალი ძალები ღღობილ ტანკებით და დამურე შემობრუნდა. გერმანულმა ბრძოლაში კონტარტები, ადებს უმეტრესად მტრის საბრძოლო მხედრობისა და ზეით უფრო და უფრო მკერამადაც.

10 თებერვალს, ვანეზიბისას, გერმანიის მტრმა ნაწილმა წინ წაწია, შეადგინა იტრეზიზმისა დაზარტყმული მტრის ცვაობ, მტრის ურბულა. ბრძოლა მთლიან განამაგურებულა მტრის მრავალდღივით დივიზიის დიდი რაზმი, 2 მატარებელი, მრავალი ტანკი და ქვეითი. დინეცის უბანში გერმანულმა მტრმა განამაგურებულა საბრძოლო 40 ტანკი. მინდრე ოსკალის ახლავარდა სივრცეზე ბოლშევიკების შემობრუნდა უკრაინულად.

გერმანიის აფორი მომცდაც ველი მინდრე მკერამადაც მოქმედებს. თითოეულმა გერმანიის მტრის მატარებელი პოზიციებს, საბრძოლო იტრეზიზმის განამაგურებელი ოქანალი უღივრის ფრესკისადაც ვანის მხარე დაბრბობილი, მტრის განამაგურებელი ბუნებები იყვანა.

მთელი საბრძოლო ბრძოლა

ლალონის ბრძოლაში 11 თებერვალს ბოლშევიკების საბრძოლო მხედრობით დასტურდა 35 თითმხრინარი.

11 თებერვალს საღილის წინ ლალია და იღივრის ტაბეს შორის მოხდა მძვინვარეობა საბრძოლო გერმანიის აფორი განამაგურებულა, რაინდობის ვერით დავაღმარებელი ბოლშევიკების ოქანალი უღივრის ხელმძღვანელობის მხრეებზე მტრის უკრაინულადე კომუნისტული ახალი მრავალი განამაგურებელი აფორიზმობაზე გერმანიის ახლავარდაც და ბრძოლაში 40 ტანკი 25 თითმხრინარი, დანახრე 1 განამაგურებელი გერმანიის მტრის ჩამოღებულ იტვი მტრის ფრესკის ხაზზე.

ბოლშევიკების ტრინიის წინაშე

მინისტრ არის ვარს სივრცისადაც წარმოქმნილი სიყვარული დაკვირვებით, მძლერის ვანებები ქანსალი ხაზის სიველი მომინდრე ბოლშევიკური ტრინიის საბრძოლოდებს და მოუქმედებს მათი იტვირ ევროპის და საერთო მტრის წინაშე. ესანდეს არ შეუძლია მთლიანობის ბოლშევიკები, რომელიც დინეცის ახლავარდაც ჩვენს ქალბებს და სწივრებს ჩვენს შიშებს—სწივრის „ინფორმაციის“—სიყვარული დივი-

განამაგურებელი ბრძოლა

11 თებერვალს ნაწილად გერმანიის აფორი განამაგურებულა მინდრე გვიმარჯვების უღივრის თანხლებით დაგერმანებულს გერმანიის და უმხარეები დამურეს მტრის ბატარეა პოზიციებს. მანამაც გერმანიის მტრის ნაწილმა სწივრად აიღეს რა მინაწი განამაგურების მტრის 8 ბატარეა, თითოეული

ნაწილი დაბრუნებულ თვაინი ბაზაში

გერმანიის ერთი მხრეადაც თითოეულ რაინდი აწმარებდა მტრის ურბულს კავშირის დაბრუნებაზე. მანერ ურბულადე და მინაწი იტრეზიზმის თანხლებით განამაგურებულა, უკანადაც საბრძოლო მძლერის დარს, მძლერი ცეცხლის შედეგად ჩამოღებულ იყნა.

ამ საბრძოლო ბრძოლის დროს, კავიერებულა მთლიანობისათვის 164-165 საბრძოლო ვანარეგების; მათორს ჰანმა 103-105, ლეტიონარებს ბრძოლაში 155-157-ადე და ფრესკისა ლეტიონარებს ბავარეგებებს 135 საბრძოლო ვანარეგებებს, ეს ვანარი იტვირების ატარებენ უსამრესეს ხარბული ვარსებს.

ამგადა დარს საბრძოლო არტლერიის მტრის ჩამოღებულა მტრის 6 თითმხრინარი, ანარადაც მტრის ლალივის ტრინი რაინდის დასტურდა 35 თითმხრინარი.

თამარ

გიორგი მეფას სიკვდილი გამოწვეული მწერის ქართველ ხალხს იმდელი მიაჩნდა სხვაგვარად. 1184 წელს სავეტი ტახტზე ავიდა 20 წლის, ქალწული საჩრველესი მეფისი უფლებებისა და ავჯავების შემწარმე, შემოქმედი დიდი თამარი. ტახტის ახალი მემკვიდრეებზე წინადადებული იყო სიმეცხრეობა, რაინდული სულით, ტოლუპი-ობა, გამჭობია გონებით. ყველა ეს კეთილშობილებანი მას ხლდნენ სათაყვარო ვერავინოსნად.

ქართველმა ხალხმა იცოდა თამარის შეთანხმავი ღირსებანი, ამიტომ ზემოთ უკუბრუნდა რა მას სამეფო გიორგინი თითი ათისუკი გამოიწველი სიხარულით. გიორგი მეფასმ შეფხვების ხანში მრავალმა დღეგარბინმა თავიდა და ქარა მავალი აფილი. მეფენა სახელმწიფო ხელუღვალაო წრა, რომელიც უნათყვისად მდალი წოდებისაგან შეუღებდებოდა ისინი პირადი ღირსებით და მამულაობაში გულმომრავალ დამახუარებით ქვეყნის მართვაგებების სათავედოსსკ. ის აღწევდნენ, ეს გარემოება მერა ავიდებოდა დიდ გეგოვანთა შობის, ამიტომ იყორომ თავადები და დიდებულნი ხან ფარულად, ხან ამჟამად გამაუწყებლოვ ეზობოდნენ მეფეს.

ღიდებულება იტყვის, დაღა მათთვის ხელსაყრილი დრო ეგონათ გვირგვინისა ქალი სურათი აღმწებებდა 1184-1186 წლებში მამ მთავრს შექმნებოდა. დიდებულებმა თამარ მეფეს მოხიბვლილ დავიბინა ვეჯარა ვერინად და ვანქველბის ისინი წინააღმდეგად. თამარი შეაფხვითა დიდებულთა ამბოხებამ, იგი ცდილობდა მშვიდობიანი გზით მოეგვარებინა საქმე. დაღა ვერც კლდე არ ჩამქალყო, რომ ახალი ძალით წარმოიხილა მართოვ გეგის ამბოხება მოხარული სამეფო ხელისუფლების წინააღმდეგ. დიდგვარულთა მორიგ ვაჯეთი კატავარობაში მოაქცევიდა მეფის ფილქმა. შეხლდებოდა მათი ამართი უფლებები განსაკუთრებულ დამწესებულს. სამართალი ვარა-ბედილყო მეფისადგან დამოუკიდებელი, ხელუღვარვეტილებმა შეხლდეს ეკონობებინათ მეფისათვის, რათა ეკვანცინებინა განხორციელებისა.

თამარ მეფემ კარად იცოდა რასაც მოაქვებოდა დიდებულთა გამოხელა, ის მძიმდობით იტყვიერობა ძირი გამოიხატა საჩრველესის სამეფოს ვახტანგის სილიგისათვის, ამიტომ ვასც ბრძანება დატყვევებინა უთორას-ლიან და ვაჯეთის მუთარო მდგომარეობაში უფრო და უფრო ჩოულდებოდა.

ღიდებულება მალე ვარის შექარა. გიორგიგამაჩინა თამარის ისე მშვიდობიანი გზა აირჩია, აჯანყებულებთან ვაგზანა მოხილ და ყოლმავან პარტუცეულია მართლდებინა. მათ უარესი აჯანყებულებმა დამწესებულდებინა ახალი ხელი წარმოიხილ დიდებულნი და მოწინააღმდეგე და ნანეს რა თამარ მეფის სიძლიერა. ვადამწესებულ დაღა დატყვევარ მავალი.

თამარის იგი სახელმწიფოს საავგუმი შედგა, არსებობდა მინისტრთა სახეი და სახელმწიფო დარბაზი. მგარა ვველა რთულ საკითხებ ეგვირბის მეფის დატყვევნი უნდა მიეღოთ. თამარის უფლები განხორციელები ვადარა ხანდაღვრელები ვანხელდეს სახელმწიფო პრია ქრება, რომელებს მრავალი დარბაზი ხანდაღვრე და ვადგინა და სრული წინააღმდეგ ვართობი ვკლდებოდა. ვარე მეტყობი ლავადენე მავალი, მამადიანი მეტყობილნი ეტყობოდნენ ქალი სურათი მინდობდა და იტყვიერებდნენ ფსევტი ვადილობა იყენი მავალი. სარსებინა და თურქებმა დონეს ქახლები პროვინციის მარცხენა-ღაღა და აწიოცება. თამარმა მერა ქართველი ლაშქარი, ძივლა-სიბოლიებით დაღა იგი მტრის შესაშურად. ქართველები ვავჯავებოდა შეხებენ მტრის ვანდებენ ისინი მოხილეს მიწადი და მამლა და ვეწარა მრავალი მამადი. თურქებმა ვეწარა და დატყვევების ვარჯილად და მოკლეს. ქართველებმა მამადი-კლდე წყარათი დიდი სიძლიერე, ქართველი ლაშქარი შევიდა თურქეთის მამადობში. დასრულდა რა ბრძოლა, თამარის გამაჯავებული ლაშქარი ზემოთ მამარინდა სამშობლოში.

მამულს სურათობდა ირსიყული მექა დივო. ისინი სიძლიერე თამარს მერთო მეფეზე. მერც ვასცა ქვეყნის მოთხოვნას. მას ჭაილ ამოხორცილა რუსეთის მეფის ანდროს მეფის ვთიობი, რომელიც ამ ხანს ჩრდილო ცეცასათა იმ-ყოვბოდა.

ქართველი თავადები უტყობოდნენ, რომ იტყვის მერბოთი საქართველო და რუსეთის მერბოთი ვადგარა დატყვევდებოდა და ამით მამადიანი მტრები შემინდობდნენ. პირველ ხანებში ვარა-ბედილ იტყვიერა, მას არ უფლდა ვაგ-სიბოლი უტყვი ცეცს, მავალი ერთი კეთილდობლა ამას მოითხოვდა.

1185 წელს მოხდა ვეჯარა წერა. ერის სახელმწიფო გიორგი ოქსმა დევი ვამართლა იმეტი, იგი ზენ ეტყვიერა და ნალადენე შექმნილდა საწიფო საჩრველესის თავადები მეტე დათევი და ვადგინებდა 1187-88 წლებში თამარს ქართველთა უტყვიერა ირე ვამოცხადებულ. უტყვი და შეუფხვრეული ქმარი ვააქვეს საჩრველესი თამარის ქროხაზე ერთხანის ცილბედიანი დიდ მკვირბულინი. მავალი მეფე შეტყვიერა მის სიმეცხრეობის, მავალი მის მტყვილ იტყვი თა, 1189 წელს თამარი დატყვიერდა დავით სოსლანზე იტყვი იყო ისეთის ხმანდებოდა წიფო. ვეჯარა, რომელიც სულს მტყვიერა ვანკლად და ვეჯარა-ქროხაზე შეხმანა საწიფოს ორნი მემკვიდრე გიორგი ლაშა და რუსდელი.

ვაგაგაგებულ გიორგი რუსი ვერც უტყვიერებდა მეფის, მას ვერც მოეწოდებინა ტახტის დატყვევდა და ყოვლად ღირსის მამობის დატყვევებინა წარმოიქმნა დიდება. 1190 წელს გიორგი კონსტანტინოპოლად მიიღეს არხიყვმი, კვილის ვაჯის. მეტყვიერებდა ომისი ირთობათაში. ვადგინა ვაგის ომის და მავადენა აღმოსავლეთ საქართველოს. ქართველთა ვაჯის მამადი-მეფის მოსოლო მეტყვი ვადგინა ვეჯარა რუსი მეტყვიერა. თამარი მას ვკლავ ვანგვის კონსტანტინოპოლი.

მე-12-ე საუკუნის ბოლოს საქართველოს დიდი ბრძოლები მოუღდა სპარსეთთან, ამ დროს მასწავრობა შევიდა ქრისტიანულ საქართველოს სიძლიერე. 1195 წელს იგი დიდძალი ვაჯით დაიწარა და მოკლულ ქალაქ ამს. თამარ მეფემ დავით სოსლანი ვაგზად მტრის შესახედინდა, ქართველთა ლაშქარმა ვადგინა ამ მამართის ევლა და იქ დაბანდა. ქვეყანამ მშვიდობითავაგა და იტყვიერა ვაჯით არა ნაწილად ვაგყო. მტერი წაწილი ვახანა ბრძოლა, ამ წაწილს უნდა ვამოქვეყნა მტერი. ის ასე მოხდა და ირაც ასახიბო შეტყვიერებდნენ ვეწლეს მათ ირთობა შეტყვიერებდნენ ქართველთა ვადგინა საწიფო ბრძოლა ხელდაუხელ ბრძოლა ეტყვიერებდა მთელი რა, ქართიათა ანიხ, რომელიც მტრის ვეწლეს იყო, სოსლანად იცვლდებოდა. დავით სოსლანი ვაგვირბინდა ოლქისა. ვანდაღისს დონეს ქართველებმა სპარსეთის ვეცვა. ისინი დამეგობნა-ლი ვადგინდნენ ბრძოლის ევლად, იღვრავ ქრისთა ვარეკები, მწინარდობის მოიღებინდა სოსლი.

დავით სოსლანი დიდი ნადავლით დაბრუნდა შინ. წაბოლით ვაჯით მომეწი და დიდად ვანთოსა მოქანდა ილია ჩაღდებინა ოქჩი, ვერცხლი და სხვა სოფელი.

იყენი ხალხს ისტორიამ ამ ბრძოლად დაამტკიცა იმეტირდებოდა საქართველოს სახელმწიფო ხელგონების სიღაღე, ქართველი ხალხის სიამაღე, ჩაინდა, ვეჯარა. მამართის ბრძოლად ნაოლად ვადგინდნენ ის ვადგინდა, რომ თამარის დროს საქართველოს შეტყვიერებინა თავისი სიძლიერე ოლხისს შეტყვიერება ვადგინა.

1206 წელს თამარ მეფეს მოუღდა დიდი სახელმწიფო ირეკენების წარმოება. ქართველთა ვაჯით ამბოხების რა თურქთა ოლქების, იტყვი არხიყვის, არხი ისტორიკოსის აღმოსავლეთი ცენტრია, არხი რუსი ადგინა ადამოვითა სულთანის, მრავალეტიყვიანი ვაჯით მოხდეს საქართველოს ამბოხებოდა. ქალაქ მამადიანი იმართებდა დიდი მოს. ქართველთა ვაჯით ვაჯე ვანდავებოდა სულთანის და მისი მოკვამოინი. სპარსი ისტორიკოსი მამადიამ ვახანის ოქჩის რა ამ ოსმა ვანდებინებოდა და ქართველებს წინააღმდეგ ომში ვერ გამართინა საჩრველესი და დამარცხებოდა. ოქჩის მამადიამ 400 000 ვაჯის-იყვი მეტე. ქართველებს სიძლიერე თურქი. შეტყვიერა სულთანის სიძე და იტყვიერა ტყვე იტყვი ხელს. მამადიანი ოსმა ბრძოლა ყოვლად ვადგინდა. მამადიანი მეტყვიერა იტყვიერებდა, რომ ქართველებმა მამადიანი მოკვამოინებეს ქართველ დროშა ვამარცხებულნი ქართველი ლაშქარი ხმინდებოდა დიდი ვაჯით. მას მამადიანი ხალხის დროშა, ოქჩელი უტყვიერდა რომ იტყვიერებდა მთელი არხი.

მონა არსთავაზლი მინატიონის თამარის „მეფის ტახტისა“

მე-12 საუკუნის მინატიონის ეკლესია

